

top 10

1

Joke Hermesen:
Melancholie van de onrust.
Stichting Maand van de Filosofie, 155 blz. € 4,95 (1)

2

Joris Luyendijk:
Kunnen we praten.
Atlas Contact, 96 blz. € 5,- (2)

3

Mohamed El Bachiri en David Van Reybrouck:
Een jihad van liefde.
De Bezige Bij, 94 blz. € 7,99 (3)

4

Nicci French:
Zondagochtend breekt aan.
Ambo Anthos, 372 blz. € 19,99 (6)

5

Jane Gardam:
De onberispelijke man.
Cossee, 320 blz. € 19,99 (5)

6

Julia Donaldson & Axel Scheffler (illustraties):
De Gruffalo.
Lemniscaat, 26 blz. € 2,- (4)

7

Annie Proulx:
Schorshuiden.
De Geus, 791 blz. € 24,99 (-)

8

Erik Scherder:
Singing in the brain.
Athenaeum, 432 blz. € 24,50 (-)

9

Wim Brands:
Verzamelde gedichten.
Van Oorschot, 524 blz. € 27,50 (-)

10

Jussi Adler-Olsen:
Seliefis.
Prometheus, 496 blz. € 19,99 (-)

GEBASEERD OP DE VERKOOPCIJFERS VAN AFGELOPEN WEEK VAN BOEKHANDELS ATHENAEUM, SCHIMMELPENNINK (AMSTERDAM), DE GROENE WATERMAN (ANTWERPEN), PAAGMAN (DEN HAAG), VERKAAK (GOUDA),

PAS VERSCHENEN

1

Jan van der Putten:
Botsende supermachten.
Nieuw Amsterdam, 160 blz. € 17,99

2

Eefje Rammelo:
Het geluk van de Chinezen.
Cossee, 240 blz. € 18,99

3

Erdal Balci en Froukje Santing:
Vechtscheiding.
De Geus, 94 blz. € 7,99

4

Jan Edward Craanen:
Ooit hadden we een vaderland.
Podium, 320 blz. € 21,50

5

Fabio Volo:
Het hoort er allemaal bij.
Vert. uit het Italiaans door Miriam Bunnik en Mara Schepers. Wereldbibliotheek, 224 blz. € 17,99

6

Arno Geiger:
Zelfportret met nijlpaard.
Vert. uit het Duits door W. Hansen. De Bezige Bij, 254 blz. € 19,99

juist diens afwezigheid voor problemen. En klopte het beeld dat Nederland had van de militaire dictatuur en van Jorge Videla?

5 De Italiaanse radiopresentator, documentairemaker en schrijver **Fabio Volo**, schetst in *Het hoort er allemaal bij*, blijuemd over hoe beklappend het vaderschap is. Hoofdpersoon Nicola voelt zich als een 'eik in een walnoot'. Volo draagt het boek op aan zijn IJslandse vriendin met wie hij twee kinderen heeft. En nee, zegt hij in interviews, het boek gaat niet over haar want 'Noord-Europese vrouwen blijven vrouw na de geboorte van hun kind, Zuid-Europese, zeg Latino-vrouwen daarentegen worden moeder'. Hij ontvlucht het gezin en gaat bij zichzelf te rade.

6 Ook over de liefde gaat de roman *Zelfportret met nijlpaard* van de Duitse schrijver **Arno Geiger**, wat doet een scheiding na twee jaar samenwonen met een jongen van 22, die van zijn ex-schoonvader ook nog een deel van de huur van het huis waar het tweetal woonde, moet terugbetalen? De diergeneeskunde-student gaat zorgen voor het nijlpaard van de professor en wordt verliefd op diens dochter. Ja, ook hier worden intriges breed uitgemeten maar op een hoger niveau dan bij Volo.

Margot Poll

BOEK VAN DE WEEK

Terreur en liefde in de Siberische taiga

Deze schrijfster debuteert met een poëtische roman over het gruwelijke lot van de Tataren onder Stalin.

Door onze redacteur **Michel Krielaars**

Soms springt een schrijver ineens je leven binnen om je niet meer te verlaten, zo groot is de indruk die hij of zij op je maakt. Guzel Jachina is zo iemand. Na lezing van haar romandebuut *Zulajka opent haar ogen* wil je alleen maar meer van haar lezen. Een vervolg op dat ene boek bijvoorbeeld. Al was het maar om te weten hoe het verder gaat met Zulajka als ze haar ogen eenmaal echt heeft geopend en gelouterd is door haar ervaringen.

Maar eerst dat debuut, dat in Rusland vele malen is bekroond en nu door Arthur Langeveld in mooi Nederlands is vertaald. Titelheldin Zulajka is een dertigjarige Tataarse boerin, die in 1930 met haar man Moertaza in een afgelegen dorp in Tatarstan, in Midden-Rusland, woont. De revolutie van 1917 is grotendeels aan die streek voorbij gegaan, het leven kabbelt er al eeuwen volgens oude wetten voort.

Guzel Jachina (Kazan, 1977) begint haar roman door de toegangspoorten van die besloten wereld voor je te openen. En vanaf de eerste zin is het raak: 'Zulajka opent haar ogen. Aardedonker. Achter het dunne gordijn klinkt zachtjes het gezucht van de gazan. Het één maand oude veulen smakt met zijn lippen, op zoek naar de uier van zijn moeder. Door het raampje bij het hoofdeinde klinkt het dofge geloei van de januarisneeuwstorm.'

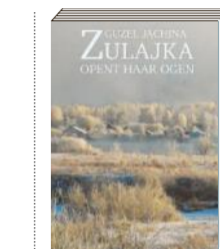
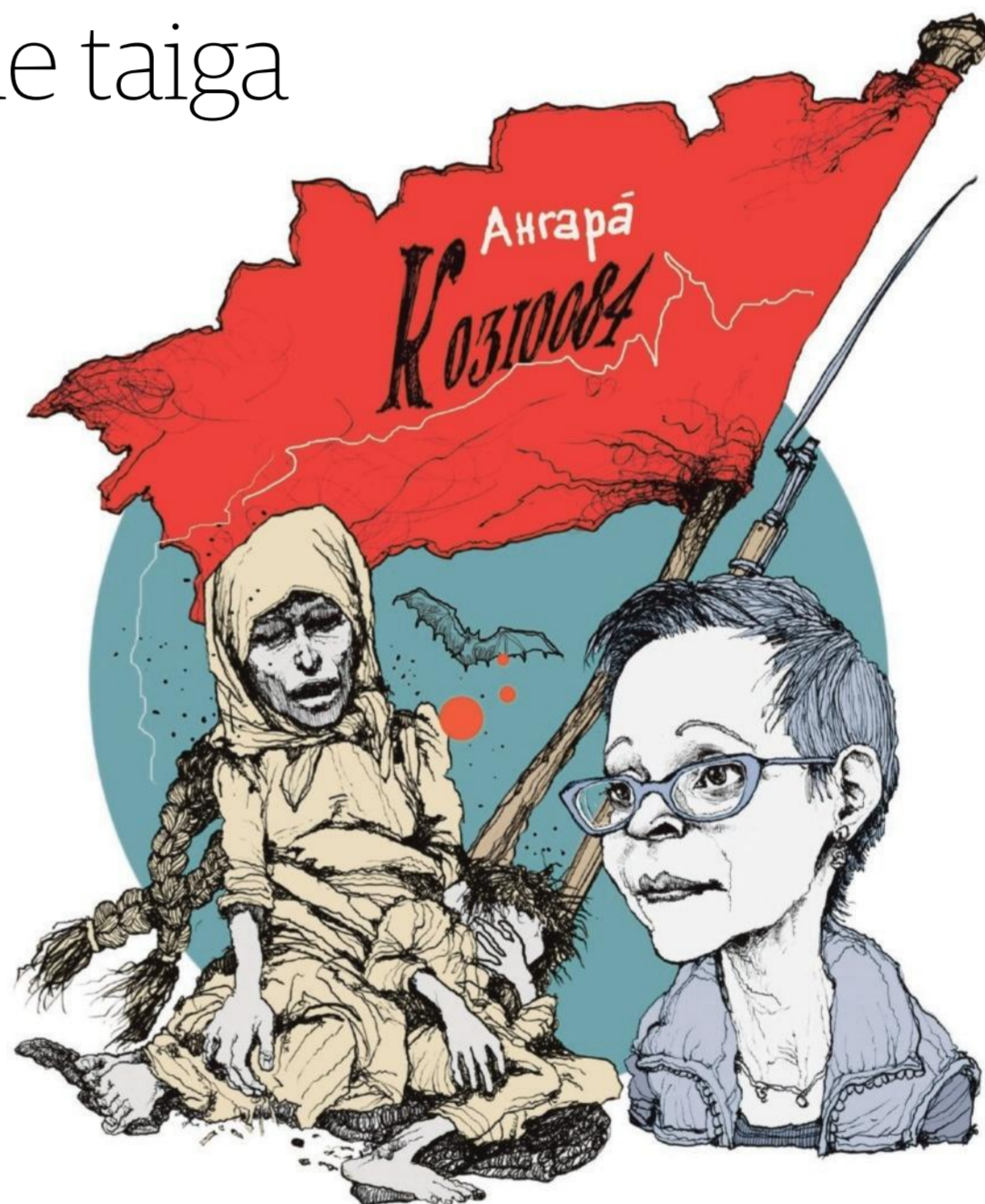
Zulajka is al vijftien jaar getrouwd met de veel oudere, zwijgzaam Moertaza, die ze een goede man en een goede echtgenoot noemt, ook al doet hij nooit lief tegen haar en geeft hij haar regelmatig een pak slaag. Een vrouw heeft in dit boerenmilieu vooral de taak om kinderen te baren, schoon te maken en te koken.

Boze schoonmoeder

En dan duikt er nog een derde hoofdperson in dat poëtische begin op: Moertaza's moeder, door Zulajka Vampiria genoemd. Ze haat Zulajka omdat die Moertaza geen zonen heeft geschonken, maar slechts vier dochtertjes die kort na hun geboorte zijn overleden. Tot ver na haar eigen dood zal Vampiria Zulajka blijven vervensen, als een bosgeest die op onverwachte momenten opduikt.

De wereld van de islamitische Tataren zet Jachina, die zelf van Tataarse afkomst is en voor deze roman uit het levensverhaal van haar grootmoeder put, indringender. Dat wordt nog eens versterkt door haar mooie stijl, die poëtisch en strak is, in de traditie van Russische klassieke schrijvers als Poesjkin en Toergenjev.

Marco Kamphuis

Guzel Jachina:
Zulajka opent haar ogen.
Vert. en nawoord Arthur Langeveld. Querido, 480 blz. € 19,99

Ze wordt gered door de militaire leider van het transport, dezelfde Ignatov die haar man heeft doodgeschoten. De rest van deze indrukwekkende roman speelt zich af in de Siberische taiga, aan de wilde oevers van de Angara. Op bevel van zijn meerdere Koeznets, die met een andere boot achter het rampzalige gevangentransport aan voer, sticht Ignatov er een dwangarbeiders-nederzetting, die wordt ingezet om de productienormen van het vijfjarenplan te halen.

Deze Koeznets is een ongeloflijke huf-ter, die alles en iedereen zal verraden om maar promotie te kunnen maken. In tegenstelling tot zijn belofte laat hij Ignatov en zijn gevangenen aan hun lot over om pas na de harde winter, als een aanzienlijk deel van honger en kou is omgekomen, voor een inspectie terug te keren.

Afspiegeling

De nederzetting, een van de tweeduizend dwangarbeiderskampen die tussen 1930 en 1933 voor gedeporteerde koelakken in Siberië werden gesticht, ontwikkelt zich in de loop der jaren tot een afspiegeling van de Sovjet-samenleving. In de drie barakken met hun paar honderd ingezetenen, het lazaret en de met socialistisch-realistische tafereel beschilderde club woedt op kleinere schaal dezelfde overheidsterreur als elders in het land. De gluisperige verklikker Gorelov kan model staan voor duizenden anderen verraders.

Kampcommandant Ignatov, die je al eerder op flarden mededogen met zijn gevangenen en op twijfels aan de communistische idealen hebt kunnen betrappen, is het middelpunt van die micro-samenleving. Bijgestaan door de 'voormalige mens' Wolf Karlovitsj Leibe, een door de revolutie krankzinnig geworden hoogleraar geneeskunde uit Kazan, zocht hij op den duur als een strenge doch rechtvaardige vader voor zijn gevangenen. Hoe kan het ook anders, want in de afgelegen taiga deelt hij hun lot, ook al is hij als enige gewapend en vrezend velen zijn toorn, zeker als hij zich uit wanhoop klem zuipt en zijn agressie op hen afgeeft.

Net als van Zulajka maakt Jachina van hem een personage dat je lang zal blijven. Hij is lomp en teder tegelijk, verantwoordelijk en destructief, maar vooral op een vaak ontroerende wijze hunkerend naar de liefde van Zulajka, die hem alleen afwijst omdat ze zich heeft voorgenomen om de moordenaar van haar man te houden. En juist deze smachtende liefde van de kampcommandant voor zijn vrouwelijke gevangene draagt deze bijzondere roman naar een overtuigend en hoopvol einde.

Advertentie

Geldig t/m: 5 mei 2017

one bookonly
elke week, één boek

Hét naslagwerk over De Tweede Wereldoorlog

Voor **19,95**

- ✓ Verslaglegging door de internationaal befaamde auteur David Boyle, begeleid met ruim 900 unieke foto's
- ✓ Inclusief 2 dvd's

Bestel nu op: www.onebookonly.nl

Een postuum opgedoken schat uit de bureaula van Siegfried Lenz

Siegfried Lenz:
De overloper.
De ontdekte roman. Vert. Gerrit Bus-sink. Van Gennepp, 237 blz. € 19,90

De vroege roman *De overloper* van Siegfried Lenz, die vorig jaar in zijn nalatenschap werd ontdekt, maakt de eenzaamheid invoelbaar van iemand die 'aan de kant van de rechtvaardigen' op eigen volk schiet. Walter Prokska, een 28-jarige soldaat in het Duitse leger, overleeft een aanslag op de trein die hem naar zijn eenheid aan het Oostfront moet brengen. Hij belandt bij een handjevol soldaten dat zich in een Pools moerasgebied een overnacht van

partizanen van het lijf probeert te houden. Alle manschappen, de bevelvoerende korporaal voorop, verkeren op de rand van de waanzin. De student van het gezelschap laait zich tegenover Prokska vertrouwelijk uit over de absurditeit van nationalistische opofferingsbereidheid en over de mogelijkheid te vluchten. Hoewel geen intellectueel, is Prokska gevoelig voor deze influistering, te meer omdat hij liefde voor de partizane Wanda heeft opgevat.

Prokska is de beroerdste niet; met het tegen zijn wil dat hij een partizaan neerschiets, die later Wanda's broer blijkt te zijn. Nadat hij door de partizanen gevangen is genomen, loopt hij naar hen over. Terwijl hij met het Rode Leger optrekt maakt hij ten minste één Duits slachtoffer; met dat vuurgevecht krijgt de plot zijn ont-knopning. Na de oorlog geniet hij pri-

villeges van het nieuwe regime, maar wanneer dit zijn totalitaire gezicht laat zien, vlucht hij naar de andere kant (van het IJzeren Gordijn), waar niemand op hem wacht. *De overloper* is niet volmaakt. De plot is te bedacht, de stijl onevenwichtig. En het narratieve ritme kent horen en stoten, waardoor de lezer geen gelijke tred houdt met de gebeurtenissen. Een groot talent kan zich dat permitteren en de lezer niettemin in zijn ban houden: in de kern komt dit verhaal volstrekt authentiek over.

Marco Kamphuis